

İSLÂM'DAN UZAKLAŞMANIN ZARARI*

Eüzü bi'llâhi mine's-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve's-salâtu ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn seyyidinâ muhammedin ve âlihî, ve sahibihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'd: Fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llâh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem, ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sâhibehâ fî'n-nâr... Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

لَا تَلَقُّوا الْجَلَبَ فَمَنْ تَلَقَّى فَاشْتَرَى مِنْهُ شَيْئًا
فَصَاحِبُهُ بِالْخِيَارِ إِذَا أَتَى السُّوقَ

(حم.م.ت.ن.ه.ع ن أبي هريرة)

RE. 479/7 (*Lâ telakkavu'l-celebe, femen telakkâ fe'şterâ minhü*

şey'en, fesâhibuhû bi'l-hiyâri, izâ ete's-sûka)
Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Aziz ve muhterem cemaat-i müslimîn!

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Allah'ın rahmeti üzerinize olsun... Allah-u Teâlâ Hazretleri dünya ve ahiretin hayırlarına cümlemenizi nâil eylesin...

Peygamber SAS Hazretleri'nin mübarek hadîs-i şerîflerinden bir demet okuyup tefeyyüz etmek üzere burada toplandık. Okuduğumuz hadîs-i şerîfler Râmûzü'l-Ehâdîs isimli hadis kitabının 479. sayfasında, 7. hadis-i şerif ve devamıdır.

Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına ve izahına başlamazdan öncebu mübarek sözleri söylemiş olan Peygamber Efendimiz Muhammed-i Mustafa SAS Hazretleri'nin ruhuna hediye olsun; ona bağlılığımızın, ümmetliğimizin, sevgimizin, saygımızın nişanesi olsun diye ve onun cümle âlinin, ashabının, etbainin, ahbabının ruhlarına ve sâir enbiyâ ve mürselînin ervahına ve hasseten evliyâullahın ve Ümmet-i Muhammed'in müşidleri olan Efendimiz'den bugüne kadar güzerân eylemiş, zaman içinde Ümmet-i Muhammed'e ilim öğretmiş, irşad etmiş olan sâdât ve meşâyih-i turuk-ı âliyyemizin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu beldeleri Allah Allah diyerek, mallarını canlarını ortaya koyarak, Allah'ın rızasını kazanmak için çalışarak fethetmiş ve bize emanet bırakmış olan fatihlerin, şehidlerin, gazilerin ruhlarına hediye olsun diye;

Okuduğumuz hadîs-i şerîfleri diyar diyar gezip, toplayıp, kitaplar haline getiren alimlerin ve râvilerin ruhlarına hediye olsun diye; şu içinde ibadet ettiğimiz, hadis okuduğumuz mâbedin, mescidin yapılmasına ve yaşamasına katkısı bulunmuş olanların kendilerinin ve geçmişlerinin ruhlarına hediye olsun diye;

Uzaktan ve yakından bu hadîs-i şerîfleri dinlemek üzere tatil gününde tatilini terk edip pikniğini, gezintisini terk edip, burada Efendimiz'in hadislerini duyacağım diye fedakârlık yaparak gelmiş olan siz kardeşlerimizin ahirete göçmüş bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhlarına hediye olsun diye;

Biz yaşayan müslümanlar da Peygamber Efendimiz'in şefaatine erelim, onun sünnetini ihyâ edelim, sünnetini ihyâ edenlere verilecek yüzlerce şehid sevabını kazanalım, dünya ve ahiret saadetine erelim diye, buyurun bir Fâtîha, üç İhlâs-ı Şerif okuyup öyle başlayalım!

.....

a. Ticarete Aldatmamak Esastır

Peygamber SAS Hazretleri'nin metnini mukaddimede okumuş olduğumuz hadîs-i şerifi, Ahmed ibn-i Hanbel Rh.A'in, Tirmizî'nin, Müslim'in, Neseî'nin, İbn Mâce'nin kitaplarında vardır. Bunlar sahih hadis kitaplarıdır. Ebû Hüreyre RA'dan rivayet edilmiştir. Konu; ticaret...

Peygamber SAS Hazretleri bu hadîs-i şerîfinde buyuruyor ki:¹

¹ Müslim, Sahîh, c.VIII, s.53, no:2796; Neseî, Sünen, c.XIV, s.31, no:4425; Ahmed ibn-i Hanbel, Müsned, c.II, s.487, no:10329; Beyhakî, Sünenü'l-Kübrâ, c.V, s.349, no:10699; Taberânî, Mu'cemü'l-Evsat, c.I, s.291, no:953; Dârimî, Sünen, c.II, s.331, no:2566; Neseî, Sünenü'l-Kübrâ, c.IV, s.13, no:6092; Mâlik, Muvatta' (Rivâyet-i Muhammed), c.III, s.173, no:771; Ebû Avâne, Müsned, c.III, s.264, no:4906; Hatîb-i Bağdâdî, Târih-i Bağdad, c.V, s.202. no:2676; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.65, no:9534; Câmiü'l-Ehâdîs, c.XVI, s.335, no:16924.

لَا تَلَقُّوا الْجَلَبَ فَمَنْ تَلَّقَى فَاشْتَرَى مِنْهُ شَيْئًا
فَصَاحِبُهُ بِالْخِيَارِ إِذَا أَتَى السُّوقَ

(حم. م. ت. ن. ه. ع. ن. أبي هريرة)

RE. 479/7 (*Lâ telakkavu'l-celebe, femen telakkà, fe'sterâ minhü*

şey'en, fesàhibuhû bi'l-hiyâri, izâ ete's-sûka)

(*Lâ telakkavu'l-celebe*) “Beldeye, çarşıya, pazara mal celbeden kimselerin karşısına, o gelmezden önce yolda çıkıp da onu karşılamayın! (*Femen telakkà*) Eğer birisi, bu yasağıma rağmen gidip yolda onu karşılarsa, (*fe'sterâ minhü şey'en*) ve o adamdan bir şey satın alırsa; (*fesàhibuhû bi'l-hiyâri*) malın sahibi, malı celbedip getiren, oraya ticaret yapmak için malı getiren kimse muhtardır, serbesttir.”

Evet, bir anlaşma yaptı, malı sattı ama serbesttir. (*izâ ete's- sûka*) “Çarşıya, pazara geldiği zaman, nasıl isterse öyle karar verir.”

Şimdi bu hadîs-i şerîfin biraz izahı sadedinde konuşmak istiyorum:

Mâlum İslâm, ticareti helal kılmıştır. Ticaret helâldir. Mal alıyorsunuz, üstüne de kâr koyuyorsunuz, satıyorsunuz; helâldir. Ama ticaretin şartları vardır. Peygamber SAS Hazretleri kendisi de bir kervan ile –mâlum– Suriye taraflarına gidip mal celbedip getirmiş, ticaret yapmıştır.

Ticaret bereketli bir meslektir, hayırlı bir meslektir. Ve kazanç da helâldir. Dünya üzerinde ticareti uygun görmeyen ekonomik sistemler olabilir. İslâm'ın sistemi böyle. Ötekisi de ne derse desin. Ticaret helâldir. İslâm kârı da meşru sayıyor.

Fakat İslâm'ın her işinde olduğu gibi, ticarete de aldatmaca ve hıyanet yoktur. İslâm'ın her sahada koyduğu kaide; aldatmaca yoktur. Sadece harpte hile, hud'a, aldatmaca olabilir. Başka zaman müslüman pırıl pırıl olacak, sâfî olacak, tertemiz olacak; kimsenin cahilliğinden istifade edip onu aldatmayacak, kandırmayacak, elindeki malı almayacak.

Haksız yere kimse kimsenin malını yiyemeyecek. Küçük yetimlerin mallarını vasîleri yemeyecek. Dulların mallarına bakan insanlar yemeyecek. Yani kimse kimsenin malını haksız yere almayacak. İslâm'ın koyduğu kaide budur. Ticaretin esasları da bunun üzerine tesis edilmiştir.

Ticaret vardır ama yalan söylemek yoktur, malını aşırı iyi, olduğundan iyi göstermek yoktur, kusurunu saklamak yoktur ve sâire. Bu işin mânevî kanunları var. Bunlara riayet ederse bir insan, ticaretten hayırlı para kazanır ve parasının hayrını görür.

Bizim dedemizden kalma âdetimiz vardır: Alışveriş yaparız, ondan sonra dükkân sahibi teşekkür eder, biz de “Hayrını gör.” deriz. O “Malın hayrını gör.” der, biz de “Paranın hayrını gör.” deriz. Şartlarına uygun ticaret yapılırsa malın hayrı görülür.

Ticaret kazançlı, güzel bir meslektir. Yani imalat da güzel, tarım da güzel ama, ticaret de bir ülkenin kalkınmasında fevkalâde büyük rol oynuyor. Herkes bu meseleyi biliyor. Ama hıyanet etmek, aldatmaca, kandırmaca yok. İşte insan bu ana çerçeve içinde hareket edecek.

Şimdi ticaretin bugün tepeden tırnağa her sahasında hastalık vardır. Hastalık neden var? O hastalıkların olmaması için gerekli ilaçlar yok. Gerekli sistem kabul edilmemiş, tatbik edilmemiş. Onun için olur.

Peygamber Efendimiz, Kur'ân-ı Kerîmimiz haramdan şiddetle sakındırmıştır:

“—Haram yemeyin!”

Eğer bir haram lokmacık yerse insan, o lokmadan mutlaka içinde bir şey hâsıl olur. Et olur, kan olur, hücre olur, bir şey hâsıl olur. Onu da ancak cehennem ateşi paklar.

“—O haramı yiyen kişi cehenneme girmeden o temizlenmez.” diyor Peygamber Efendimiz.

“—Bir kimse haram lokma yedi mi, kırk sabah namazı kabul olmaz.” diyor.

Sen “Bir aydır camiye muntazaman gidiyorum.” diye yerinde say... Lokma haram olduktan sonra, ibadetler kabul olmuyor.

Hani, “Bana dua eyleyin, duanızı kabul ederim.” buyurdu ya Allah-u Teâlâ Hazretleri; ama şartları var, şartlarına uygun hareket edilirse... Sen onu aldat, bunu kandır, attığı bir imzadan faydalan, istismar et, üstüne çök, buldun zayıfı, vur abalıya...

Vurursun ama, Allah burnundan fitil fitil getirir. Dünyada da getirir. Öteki insanlara ibret olsun diye, ibret-i âlem olması için bu dünyada da gösterir, tabii ahirette de yeri cehennem olur.

Onun için biz müslümanlar, has Müslümanlığa özenen erbâb-ı tarikat, erbâb-ı tasavvuf, yani öz, güzel, ince Müslümanlığa talip olan; ruhsatlarla değil azimetleri ihtiyar ederek garantili yoldan yürümek isteyen, yani kaytarma tarafına değil de işin tam, en sağlam tarafına talip olan insanlar; en başta lokmamızın helâl olmasına dikkat etmeliyiz. Lokmanın geldiği yer, yani karnına attığın lokma, aldığın para helâl olmalı!

“—Hocam burada da şimdi bu işin sırası mı? Herkes deveyi üstündeki hamuduyla yutuyor. Hiçbir şeyi ayırmadan, hamsiyi yutar gibi kılçığıyla, deveyi hamuduyla yutuyor. Sen bana namusluluktan, dürüstlükten bahsediyorsun...”

Başkaları ne yaparsa yapsın; insan tek başına kalsa dürüstlükten ayrılmamalı.

Şu dünya üzerindeki insanların hepsi tahterevallinin karşı tarafına geçseler, sen tek başına bu tarafta kalsan, burada kal.

“—Dinimiz ‘Cemaatten ayrılmayın.’ diyor.

Cemaat, hakkın olduğu taraftır. Cemaat kalabalık taraf demek değildir. Cemaat insanın hakla cem olduğu taraftır! Hakkın yanında olduğu taraftır. Tek kişi kaldın, cemaat öbür tarafta... Cemaat öbür tarafta olabilir, o asıl cemaat değil. Asıl cemaat hak ve hakikatin etrafında bulunanlar.

Onun için İbrahim AS hak yoldaydı; İbrahim AS'ın etrafındaki o sitede, o şehirde yaşayan insanların hepsi batıl yoldaydı. Onlar cemaat değildi. İbrahim AS cemaatti.

Niçin? İbrahim AS hakla beraber olduğu için. Hem Cenâb-ı Hakk'la beraber olduğu için, hem doğruluktan, gerçekten yana olduğu için, yanlıştan yana, hatadan yana olmadığı için.

Bir toplantıda, bir mecliste, bir şehirde, bir ailede, bir köyde, bir dernekte, bir vakıfta tek başınıza kalabilirsiniz. Haktan yanaysanız cemaat sizsiniz. Herkes cemaate gelsin. Hepsini sapıtmış, hepsi hata ediyor, hepsi hile ediyor. Etsinler. Siz ona uymayacaksınız. Uymayacağız, uymamamız gerekiyor. Böyle yaparsak, herkes böyle yaparsa memleketin rengi düzelir. Ticaretin şekli düzelir. Manzara güzelleşir.

Önüne gelen krediyi alıyor, ortadan kayboluyor. Önüne gelen şirketi kuruyor, batırıp gidiyor. Bu kadar yetimin hakkı... Ondan sonra Mercedes'e kurulmuş, geziyor. Ondan sonra Boğaziçi'ndeki yalıya oturmuş, keyif yapıyor.

Firavunlar da keyif yaptı. Herif 150 metre taş yığmış yukarıya,

143 metresi kalmış, tepesinden 6-7 metresi düşmüş. Kesme taşlardan, adam boyundaki taşlardan yığa yığa yığa 150 metre...

“—Hocam ne diye 150 metre diye üstüne bastırıyorsun?”

150 metre Beyazıt kulesinin iki misli kadar demek kardeşim. Beyazıt kulesinin iki misli kadar taşı çadır usulü tepeleme yığmış.

Neden? Geberdikten sonra içine girip yatacak.

Şu zulme bak... O bina nasıl yapıldı? O bina yapılırken kaç tane esir kırbaç altında öldü? Mısır orası; hararetin çok olduğu bir yer, sıcağın fazla olduğu bir yer. O taşları o zavallı esircikler yukarıya nasıl kaldırdılar? O kâfir içine girecek diye. O tanrılık iddiasında bulunan Allah'ın düşmanı içine girecek diye. Kaç tane mâsum insan orada ter döktü, şehid oldu, öldü. 150 metre...

“—Ne oldu? Sonu ne? Âhir çe?”

Öyle diyor.

“—Şunu şöyle yaptım, bunu böyle yaptım...”

“—Ahiri ne? İşin sonu ne? Sen ona bak, işin âhiri ne?”

Tabii millet şimdi âhirini düşünmüyor, şimdiki zamanı düşünüyor. Cebine para girsin de nereden girerse girsin. Kendisi rahat etsin de nasıl olursa olsun. Yesin, karnını doyursun da nasıl yerse yesin.

Bu neden oldu?

Bu İslâm'dan uzaklaşmakla oldu kardeşlerim. Yedi asır ecdadımız İslâm'ı yaşamak için çalıştılar, yaşatmak için çalıştılar, öğretmek için çalıştılar, çocuklarını müslüman yetiştirmek için çalıştılar... Biz ondan sonra 50 yılda, 60 yılda, 70 yılda, 80 yılda, 100 yılda, 150 yılda, Tanzimat'tan sonra, Batı'ya döndükten sonra vazgeçtik.

“—Bizim yolumuz yanlışmış.” dedik.

“–Dedelerimiz bilememiş bu işi.” dedik.

“–Baksana Avrupa ileriye gidiyor, biz geriye kalmışız.” dedik.

Ama bir ara biz ileriydik, Avrupa geriydi. İki devri mukayese etsene, son devri niye mukayese ediyorsun?

Bizim ne tekniğimizin karşısında durabiliyorlardı, ne mâneviyatımızın karşısında durabiliyorlardı. Biz saat yapıp gönderiyorduk; guguklu saat... Adam, “Bunun içinde cin mi var?” diye açıp saati bozuyordu. Yani saatten haberi yoktu. Biz dünyanın en ileri bölgeleri haline gelmişiz, onlar sefalet içinde... Biz kadına en yüksek payeyi vermişiz; kadın rahat, kadının hakları mahfuz, kadın her türlü medeni hakka sahip. Orada kadın şeytanın bir parçası, uğursuz telakki ediliyor. Evlerinde yüznumara yok, yıkanmasını bilmiyorlar. Kraliçeleri senede bir siliniyor, yıkanmıyor. Pis!..

Dedelerimiz “Pis gâvur” diye boşuna söylememiş.

O zamanla mukayese etsene... Neden o zaman ileriydik, neden sonradan geri kaldık? Onu mukayese etsene...

O zaman ileri olmamızın sebebi; mâneviyatımızın yüksek olması. Sonradan geri kalmamızın sebebi; mâneviyatta hastalıkların meydana gelmesi.

Hastalık meydana geldi mi insan verimli olmaz, çalışmaz, fabrika kurmaz, ilimde ilerlemez, hayırlı iş yapmaz. Ana noktası, püf noktası; insan. İnsanın da püf noktası; iman. Her şey

insanla oluyor, insan da imanla oluyor. Bir şeye inanan kimseler çalışıyorlar, çabalıyorlar, başarıyorlar.

Hız. Ömer RA, bir vadiden geçerken ağlamış. Koca Ömer, dev gibi vücutlu, adaleli, bahadır Hz. Ömer ağlamış. Halife-i rûy-i zemîn, emîrû'l-mü'minîn...

“—Niye ağlıyorsun ey emîre'l-mü'minîn?” diye sormuşlar.

Diyor ki:

“—Ben bu vadide küçükken deve güderdim de, hata ettiğim zaman dayak yedim. Şu Allah'a bak ki celle celâlüh, bir deve çobanını döndürüp ülkelerin başına emîrû'l-mü'minîn eylemiş.”

Fena mı idare etmiş acaba bu cahil çoban?

“—Hâşâ sümme hâşâ...”

Acaba nedir?

Ülke, zamanında dünyanın en hızlı kalkınmasını göstermiş. Hemen, bizim bu Anadolu'ya gelmişler. Bizim bu Anadolu'nun şimdi Diyarbakır, Mardin vs. Hz. Ömer zamanında alınmış. O zamandan beri müslüman diyar. Ahâlisinin kimisinin kökü Arap'tır. Kafkasya'ya dayanmışlar, Afrika'ya geçmişler, İran'a yürümüşler.

İran'a İslâm ordusu dört bin kişiyle filan gitmiş.

Ya dört bin kişiyle koca Sâsâni imparatorluğunun zırhlı, filli, süvarili koca ordusu yenilir mi? Cahil bu Araplar, bedevî, dünyadan haberi yok, medeniyetten haberi yok, Sâsâni devletinin

ihtişamından haberi yok; herhalde ondan bunlar böyle buraya gelmişler.

Diyor ki komutan:

“—Çağırın şunların komutanını, biraz ordumuzun içinde dolaştırın, bir görsün. Cahil.”

Çağırıyor. O da gidiyor. İslâm'ın izzeti var; izzetle, şerefle gidiyor.

“—Bak bu kadar fillerimiz var, bu kadar zırhlarımız var, bu kadar okçularımız var, bu kadar kılıçlarımız...”

Gösteriyor; ordugah kocaman, alâmet, kıyamet böyle meydan... “—Bak siz bunlarla başa çıkamazsınız. Çocukluk etmeyin, cahillik etmeyin, akılsızlık etmeyin. Biz size istediğiniz paraları verelim, yiyecek verelim, gidin kabilelerinize. Siz herhalde biraz para istiyorsunuz.”

“—Hayır” diyorlar, “biz sizin imana gelmenizi istiyoruz. İmana gel, kurtul. İmana gelmezsen imana gelinceye kadar seninle çarpışacağım.”

“—Yahu yapamazsın, ölürsün.”

“—Biz ölmeyi tercih ederiz.” diyor.

Ölmekten korkmuyor ki.

Mısır fatihi Amr ibnü'l-Âs RA giderken vardığı şehre haber gönderiyor. Diyor ki;

“—Şu şehri bana edebinizle, beni uğraştırmadan teslim edin. Çünkü sizin askerlerinizin hepsi ‘Nasıl olur da yaşarım?’ diye düşünür durur; benim askerlerimin hepsi de ‘Nasıl olur da ölürüm?’ diye düşünüyor, haberiniz olsun!”

“—Benim askerlerim ölmeye hevesleyerek geliyor. Öyle askerler. Senin askerlerin de ‘Nasıl olur da yaşarım!’ diye düşünüyor. Onun için bizimle başa çıkamazsınız. Gel, teslim et.”

Başa çıkamadılar. Mısır fethedildi, İran fethedildi; ne kadar diyarlara gidildi.

“—İmandan...”

Osmanlılar küçük bir kabile olarak geldi. Öyle anlaşılıyor ki Osman-ı Gazi Kur’an’ın ne olduğunu bilmiyormuş. Şeyh Edebali’nin evine gitmiş de;

“—Ne bu duvarda asılı olan?” demiş.

“—Kur’an-ı Kerim...” demişler.

Sabaha kadar el pençe durmuş. Demek ki ümmî bir adam. Ya bir aşiret; yani dağın başında, koyunları, sürüleri olan bir aşiret.

Sonra ne olmuş?

Cihangirâne bir devlet çıkardık bir aşiretten.

Aşiretten çıkma değil ama Allah onları başkan yapmış. Çünkü başkanlar değişiyor, altı aynı. Üstü değişiyor. Gömlek değişiyor, şahıs aynı gibi. Yani Selçuklu demişiz, filanca beylik demişiz, Osmanlı demişiz, Türkiye demişiz; gömlek değişmiş, millet aynı. Aynı milletin bedeninin üstündeki gömlekler değişmiş. İmandan Allah feyiz vermiş, gayret vermiş, kuvvet vermiş, yardım etmiş.

Mânevî yardımların haddi hesabı yok. Düşmanla çarpışmamızda çok büyük farklar olmasına rağmen yeniyoruz. Mânevî faktörler var.

Onları şimdi unutmuşuz, hatırımıza gelmiyor. Beş bin kişilik, dört bin kişilik ordu, koca İstanbul'u almak için silahlanmış gelmiş Sırp ordusunu Çatalca'da nasıl bozguna uğrattı? Silivri mi, Çatalca mı, orada bir yerde... Nasıl bastırdı da canına okudu? Olacak iş mi? Öteki o Balkanlardaki savaşlar nasıl oldu?

Mâneviyatla oldu. Düşmandan korkmayan, ölümden korkmayan, "Allah Allah" diye çalışan insanlarla oldu.

Harpte öyle, sulhta öyle. Sulhta da Allah rızası için fedakârca çalışmışlar. Hırsızlık, arsızlık etmemişler, herkese kendilerini beğendirmişler.

Fatih Sultan Mehmet İstanbul'u muhasara ettiği zaman İstanbul'un içindeki şahıslar:

"—Burada Katoliklerin, kardinallerin külahlarını görmektense, müslümanların sarığını görmeyi tercih ederiz. Çünkü onlar bir ara Bizans'a bir geldiler de Ayasofya'yı bile soydular gittiler." diyor.

Ayasofya'ya girmişler; ne kadar altın, gümüş varsayağmalamışlar. Dindaş güya... Almışlar gitmişler.

"—Aman onlar gelmesin, Türkler gelse razıyız." demişler.

Bu mâneviyatı kaybettiğimiz zaman, entrikalar başladığı zaman, birlik beraberlik bozulduğu zaman, tembellik başladığı zaman, lüks başladığı zaman, eğlence başladığı zaman...

Açın Osmanlı edebiyatını... Meselâ, İstanbul'un fethinden sonra, büyük şehir olduktan sonra, bakıyorsunuz bir içki edebiyatı...

“—Ver şu içkiyi ey sâki...” bilmem ne, gazeller hep böyle gidiyor. Yani hep gazel, hep içki...

Ya bize hep onu okuttukları için, ya da biraz artmış. Herkes keyiften, zevkten, safadan yana geldiği için Allah tokadı yapıştırmış. Takdir-i ilâhî bir tokat, bir sille yapıştırmış; tepetaklak gitmiş. Koca Devlet-i Âliye-i Osmaniye’de 26 tane devlet meydana çıkmış. Biz de 27’ncisiymişiz. Bu hale gelmişiz.

“—Şimdi nasıl? Şimdi mâneviyatımız yüksek mi?”

Mâneviyat kimin umurunda? Herkes kesesini doldurmaya bakıyor, ticaretine bakıyor, aldatmaya bakıyor.

Adam burada bir lüks dükkân tutuyor, Bağdat caddesi’nde. Gidiyor bütün piyasadan mal alıyor, adres gösteriyor; bakıyorsun kocaman dükkân. Malları alıyor. Dükkâna iyice yığdıktan sonra... Hepsini senetle almış, imzalamış. Adres orayı göstermiş. Bir gecede malların hepsini kaçırıyor, dükkân tam takır, bomboş. Belki dükkânın kirasını da vermiyor. Ondan sonra o malların sahipleri arasın:

“—Ah benim 5 milyonum gitti, senin 10 milyonun gitti...”

Yahudilerden de böyle yurt dışına kaçırılanlar var, biliyorsunuz, toplayıp malları gidiyorlar. Adı Ali, Veli, Hasan, Hüseyin neyse, olanlardan da var.

Neden? Tepeden tırnağa iyi insanlar olmamız lazım. Tepeden tırnağa dürüstlüğe bağlı insanlar olmamız lazım. Hileye, hud'aya karşı insanlar olmamız lazım. Mert insanlar olmamız lazım. Ticaretimiz, ziraatımız, memuriyetimiz, amiriyetimiz, her şeyimiz dürüstlük üzerine kurulması lazım.

Bu adamı kessen rüşvet yemez. Bu adamı dövsen doğrudan ayrılmaz. Bu adamı kaçırsan, Kaf dağının arkasına götürsen yine gelir borcunu verir.

Böyle olması lazım. Böyle insanları kuvvetlendirmek lazım. Bu ahlâkı takviye etmek lazım.

Böyle değil ki; İslâm ahlâkı suç, Müslümanlık kabahat, Kur'ân- ı Kerîm kötü, Peygamber Efendimiz çöl bedevîs, hâşâ sümme hâşâ... Yani bunu söyleyenler var.

Geçen gün mecmuada birisi yazmış, diyor ki;

“—Ey münkirler, dinsizler, ateistler, saldırın! En iyi müdafaa hücumdur. Saldırın, yenecekseniz. Müslümanlarda bir şey yok.”

“—Ben ateistim.” diyor.

Ateist demek, yani normal-anormal diyoruz. “A” geldiği zaman “gayri” demek. Ateist demek; tanrıyı, Allah'ı kabul etmeyen, O'na inanmayan, imansız, münkir demek.

“—Ben münkirim, imansızım.” diyor ve öteki münkirlere dediyor ki;

“—Bütün ilgililere, elinde güç kuvvet olanlara sesleniyorum: En iyi müdafaa saldırmaktır.

Yani dinsiz olduğunuzdan kenarda sakınmayın; ‘Ben dinsizim’ diye çekinmeyin. Siz de saldırın! Saldırmak iyidir. Zafer yakındır.” diyor.

“Zafer” demiyor, Arapça kelime olduğu için; “Sonunda yengi bizimdir.” diyor. Yenilgi-yengi var ya, “Yengi bizimdir.” diyor.

Sordum: Bu adam kimmiş, neyin nesiymiş?

Nazım Hikmet’i yurt dışına kaçırın adammış. Kaçırın, yardım edenlerden biriymiş. Yani zihniyeti, felsefesi belli oluyor.

“—E bu hale gelmiş. Ne yapalım hocam?”

Oturup ağlayalım. Bütün cami hüngür hüngür ağlayalım. Eve gidelim, ev ahali ağlayalım.

Ağlamaktan ne olacak? Çalışacaksın. Ne yapalım, her devirde böyle şeyler var... Peygamber Efendimiz’in zamanında kâfir yok muydu? Müşrik yok muydu? Münkir yok muydu? Münâfık yok muydu? Vardı. Ama kâhir ekseriyet imanlı olunca, ötekiler susuyorlardı.

Münâfıklık mesleği neden ortaya çıkıyor?

Müslüman kuvvetli olduğu zaman, karşısında dobra dobra düşmanlık yapmadığı zaman münâfıklığa kaçıyor. Kalbi bozuk, dıştan yaltaklanıyor, o duruma geliyor. Zayıf gördüğü zaman alenen söylüyor yani, nasıl oluyorsa...

Her zaman söylüyorum; Mûsa AS’ın kavmi mucizeleri göre göre Mısır’dan çıkmış. Allah onları korumuş. Firavun’un elinden kurtarmış. Firavun’un askerini denizde boğmuş, bunları denizden çıkarmış. Çölden geçirmiş. Çölde bıldırcın sürüleri gelmiş, bunların üstüne sapır

sapır dökülmüş, bıldırcın yemişler. Kudret helvaları rüzgârdan esmiş, gelmiş. Hani çölde biten bir çeşit mantar gibi şeyler, onları yemişler. Allah beslemiş. O geçilmez çölleri geçmişler.

Filistin diyarına gelmişler. Düşman var orada.

“—Buraya gireceğiz.”

Diyorlar ki:

فَاذْهَبْ أَنْتَ وَرَبُّكَ فَكَاتِلَا إِنَّا هَاهُنَا قَاعِدُونَ

(مائدة: ٢٤)

(*Fe'zheb ente ve rabbüke fekàtilâ, innâ hâhünâ kàidûn*) “Sen Rabbinle git, o düşmanlarla çarpış; biz burada bekliyoruz.” (Mâide, 5/24) dediler.

“—Yahu, siz o mucizeleri yolda görmediniz mi?”

Gördüler ama unuttular. Başlarında o zamanın hak peygamberi Musa AS olduğu halde unuttular.

İnsanoğlu unuttur, unutuyor. Nankör; nimet vereni unutuyor, akıbetini unutuyor, her şeyi unutuyor. Başına gelecekleri unutuyor. Allah-u Teâlâ Hazretleri peygamber göndermiş, kitap indirmiş, her şeyi bildirmiş. Unutuyor.

Unutulmaması için çalışmak lazım! Oyuncak değil. Sen çocuğunu müslüman yetiştirmeye uğraşırsın, uğraşırsın da çocuk yine ayyaş olur. Kolay mı? Müslüman yetiştirmek kolay mı?

Bir insanı dürüst yetiştirmek için çuvalla para harcarsın, yine sapıtır. Çünkü cehennemnin yolu kolaydır; cennetin yolu zordur. Cehenneme gitmek kolay; al eline bir tabanca, tak tak

tak öldür bir Müslümanı nâhak yere; hadi cehenneme... Çünkü kim bir müslümanı kasden öldürürse;

وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا فَجَزَاؤُهُ جَهَنَّمُ خَالِدًا

فِيهَا

(النساء: ٩٣)

(*Ve men yaktül mü'minen müteammiden fecezâuhû cehennemü hâliden fîhâ*) [Kim bir mü'mini kasden öldürürse, cezası, içinde ebediyen kalacağı cehennemdir.] Ebedî olarak cehennemde kalacak.” (Nîsâ, 4/93) diye Kur'ân-ı Kerîm'de bildiriliyor.

Ne kadar kolay; bir kurşunluk. Cehenneme gitmek bir kurşunla oluyor yani, görüyorsunuz.

Cenneti kazanmak zor. Kötü insan olmak kolay, iyi insan olmak zor. Helalinden kazanmak zor, haramdan kazanmak kolay. Aldat, sahtekârlık yap, karşılıksız çek, bilmem ne, dolandır... Vasat bu hale geldi.

Neden? İman takviye edilecek. İmanın önemi öğretilecek.

Haramın önemi öğretilecek.

Şimdi biz haram diyoruz, bazıları kıs kıs gülüyor.

“—Hocam hangi devirde yaşıyorsun ya?” diyor.

Yani kabul etmiyor. Haram dediğim sözü kabul etmiyor, günah sözümü kabul etmiyor. “Kadın erkek olmaz.” dediğin zaman gülüyor. Alışmış, tadını tatmış.

Dedelerimiz, “Alışmış kudurmuştan beterdir.” demişler.

Kudurmuş insanı ne yapıyorlar? Demir parmaklıklı bir hücreye tıkıyorlar, gününü sayıyorlar; tamam, günü tamam oldu. Adamcağız duvarlara saldırı saldırı ölüyor. Alışmış kudurmuştan beter.

Sen onu bir kere alıştırdın mı sekse, alıştırdın mı afyona, alıştırdın mı kötülüğe, alıştırdın mı zevke; hadi bakalım toparla ipin ucunu... Toparlayamazsın!

Ne olur? Soluğu dinsizlikte alır. Kendi zevkine, kendi seksine, kendi keyfine aykırı ne çıkarsa önüne, ona düşman kesilir. Bir afyon müptelasına afyonu verme, bak ne yapacağını şaşırır. Polisin üstüne saldırır. En iyisi alıştırmamak. Onun için afyon ekmiyorlar. Onun için afyon tüccarlarını, kaçakçılarını yakalayıp cezalandırıyorlar. Yani devlet önem veriyor.

Afyon ticaretine önem veriyorsun, iman ticaretinden ne haber? Afyon ticaretini engellemeye çalışıyorsun; küfür ve inkârı da engellesene...

“—Engellemem, herkes hür olsun!”

“—Herkes hür olsun, herkes hırsızlık yapsın. Herkes hür olsun, herkes zina yapsın. Herkes hür olsun, herkes sahtekârlık yapsın. Herkes hür olsun, herkes rüşvet yesin.” diyor musun? Demiyorsun. Demek ki hürriyet dediğin şey her yerde yokmuş.

Komünizm olan Rusya’da hürriyet var mı? Adamın kılını kıpırdattırmıyorlar, kaşını kaldırtmıyorlar. Hürriyet orada var mı? Yok... Şartlar da daha zor, daha sert...

O bakımdan, imana önem verilmediğinden ticarî ahlâkımız bozuk, memuriyet ahlâkımız bozuk, talebelik ahlâkımız bozuk, hocalık ahlâkımız bozuk.

Geçenlerde gazetelerde -bütün hocalar öyle değil tabii ama- işte bilmem kaç tane otomobil çalmış, 20 bilmem kaçınıcıyı çalarken yakalanmış. Çalıyormuş, boyuyormuş. Yani hoca...

Profesör:

“—Ben ateistim, dinsizim; günde beş defa bana ezanı dinletiyorlar. Tahammülüm kalmadı artık. Ben dinsizim, bana niye ezan dinlettiriyorlar?” diyor.

Pekiye kardeşim, eğer biz mü’min insanlar “Allah Allah...” diye İstiklâl harbini yapmasaydık bu memleket Yunanlının eline geçecekti, o zaman çan çalınacaktı. Cangur cungur, cangur cungur, saat başı, yarım saat başı, 15 dakika, 45 dakika... O zaman çan sesi dinleyecektin. Bizim ezanımızın hiç olmazsa bir sözü var, ahengi var, en güzel seslisi...

“—Cırtlak sesiyle hoparlörlerle verilen ezanlara tahammülüm kalmadı.” diyor.

Biz “Allah Allah...” diye çarpışmasaydık, o zaman Yunan gelecekti. Avrupa’ya gitsen Avrupa’da da öyle şey var.

Sonra, bre insafsız; ya siz sabahtan akşama kadar radyoyu sonuna kadar açarsınız, bizim imanımızı gevretirsiniz. Bağır Allahım bağır... Şarkılar, türküler... Şu camide namazımızı kılamayız. Biz size tahammül ediyoruz. Yani dinsizinize, densizinize, edepsizinize ömür boyu tahammül ediyoruz.

Biz sizin yaptığınız şeyin kaç tanesine razıyız? Değiliz. Ama ne yapalım, 12'ye kadar serbest. Gazino açıyor sesini sonuna kadar; millet ister istemez, kerhen onun gazelini dinleyecek. Minibüse giriyorsun, hadi bakalım mânasız mânasız laflar, şarkılar...Yani minibüsten ineceği geliyor insanın ama ne yapsın; camiye yetişecek, işe yetişecek, inemiyor.

E biz sizin kahrınızı ömür boyu çekiyoruz! Ömür boyu illallah sizden, siz bizim bir "Allah en büyüktür!" sözümüze tahammül edemiyorsunuz.

Sonra bu memleketi siz almadınız ki biz aldık, dedelerimiz aldı. Ve kâfir hücum ettiği zaman bizim dedelerimiz korudu. Yine bir hücum olsa yine biz koruyacağız. Sen yine arka kapıdan kaçacaksın. Çünkü ateist yabancı uyruklu bir kadınla evlenmiş zaten.

Bu kafayla, bu havayla, demokrasi bilmem ne; memleket gider.

Memleketin elden gitme demokrasisi, hürriyeti olur.

Onun için ahlâklı olmak zorundayız. Onun için namuslu olmak zorundayız. Onun için bunun mânevî kaynaklarını kurutmak değil, beslemek zorundayız.

Ama Şimdi Müslümanlık suç. Kur'an suç. Kur'ân-ı Kerîm'in okutulduğu Kur'an kursları kabahat. İmam-Hatip okulları suç. Onların açılması suç. Bir bakanın gidip bir Kur'an kursunda konuŐması kabahat. Bu ne biçim Şey?

Madem herkes istediğini yapıyor; o zaman siz de imana göre, İslâm'a göre, Kur'an'a göre istediğinizi yapmaya kalkın bakalım. Kabahat sizde zaten... Siz İslâm için alıŐmadıĐınız için oluyor.

“–Türkiye'nin kâhir ekseriyeti Müslüman...” diyoruz. Müslümanlar hiç alıŐmıyor ki. ÇalıŐmadıĐı için oluyor. “–Hayır, ben müslümanım. Sen nasıl küfür için alıŐyorsan, ben de İslâm için çalıŐacaĐım!” demediğiniz için oluyor bunlar. alıŐmıyorsunuz. Tabii alıŐan, atı alıp Üsküdar'ı geçiyor. Siz olduğunuz yerde yaya kalıyorsunuz. Yani bizler.

Allah bizlere Őuur ihsan etsin... İmân-ı kâmil ihsan etsin. Amel- i salih ihsan etsin....

Bizim asıl mesleğimiz mühendislik, doktorluk, hocalık, hacılık, ticaret değil. Müslümanın ana vazifesi İslâm'a hizmet etmek. Ana vazifesi budur.

Ya bizim yaptığımız işler? Cevaz kapısı, müsaade kapısı... Yani Allah, “Hadi ticaret de yap.” diye müsaade de etmiş. Asıl işin Müslümanlık. Asıl işin İslâm'a yardım etmek. Sen asıl işi bırakıyorsun, öteki işe dalıyorsun; Rabbini, Rabbinin yolunu, dinine hizmet etmeyi unutuyorsun.

Dedelerin canını vermiş, malını vermiş; sen dakikanı vermiyorsun. Televizyonun karşısına

geçiyorsun, sinemaya gidiyorsun, yazın tatile gidiyorsun, plaja gidiyorsun, her türlü şeyi yapıyorsun, her türlü öteki işleri yapıyorsun; İslâm'a gelince mazeretin bini bir para!

“—Camiye gel!”

“—Şöyle oldu da, böyle oldu da...”

“—Ver şu parayı Allah yoluna, hayra...”

“—Şöyle oldu da böyle oldu da... Borçluyum da...”

Ondan oluyor.

O zaman revadır, layıktır. O zaman sopayı yersin, oturursun aşağıya, gık diyemezsin. Yani mânevî sopayı da yersin, maddî sopayı da yersin.

Eğer ona dikkat etmezsek ticarette bu laflar hepsi havada kalır. Yani iman aşkını kulun gönlüne vermedikten sonra, her birisinin başına bir tane polis diksen memlekete dürüstlük gelmez. Çünkü adam polisle de anlaşır. “P’si senin, P’si benim.” der. İman lazım. Helal fikri lazım. Haram korkusu lazım. Allah korkusu lazım. Âhiret hesabı fikri lazım. Âhiretin mahkeme-i kübrâsını duyurmak lazım. O olmadığı zaman bunların hepsi lafta kalır. Bu işler teferruat kalır.

Hocanın birisi bir münkirle tartışıyormuş. Ayetten, hadisten delil getirmiş. Münkir demiş ki:

“—Ooh hocam, ben özünü inkâr edirem, sen bana sözünü söylersen.” demiş.

O zaman öyle olur.

Allah bize, imana hizmet etme şerefini bahşetsin... Ticaretimizde, çalışmalarımızda helâl kazançlar nasib etsin, haramlardan korusun... Helâl lokma yiyip, alnı açık yaşayıp huzuruna alnı açık varmayı, ama vazifesini yapmış olan insan olarak varmayı nasîb eylesin...

Şimdi burada olmayan bir hadîs-i şerîfi öğrendim, bir yere giderken kitaba bakıyordum, onu söyleyeceğim.

Zikir kıymetli. Bizim bu cami cemaati zikrin ne olduğunu bilir.

Zikir önemli, çok sevaplı.

Bir kez Allah dise aşk ile lisân, Dökülür cümle günah misli hazân.

Mevlid'den herkes biliyor.

İsm-i pâk'in pâk olur zikr eyleyen,

Her murâda irüşür Allah diyen.

Her murada erişiyor. Ama Peygamber Efendimiz'in bir hadîs-i şerîfi var, diyor ki:

“—Kim Allah'a itaat ederse, o Allah'ı zikrediyor demektir. Namazı, orucu, Kur'ân-ı Kerîm okuması az bile olsa, Allah'a itaat ediyorsa, zikir ediyor demektir.

Allah'a itaat etmiyor ise; âsi, günahkâr... O zaman namazı, niyazı, tilaveti, zikri çok olsa bile o zikrediyor olmuyor. Çünkü Allah'a itaat etmeyen insan o itaatsizliği Allah'ı anarak nasıl yapar? O içkiyi içen, o içkiyi içerken imanla mı yapıyor? İçinden iman sıyrılıp çıkıyor, öyle yapıyor. O zaman o zikir kalıyor mu? Hatırlama kalıyor mu? Allah'ı anma kalıyor mu? Kalmıyor.

Onun için işin aslı, esası, özü itaattir. Allah'a mutî kul olacağız.

Allah'ın emrini baş tâcı edeceğiz, çalışacağız.

Yalnız ben çalışmışım, Musa AS'a kavminin "Git sen çarpış!" dediği gibi...

Hocanın çalışmasından ne olacak? Hocanın muhiti kaç kişi ki?

Hocanın sözünü kaç kişi dinler?

Millet hocayı sakallı görünce, yolunu değiştiriyor, sokağın öbür tarafından gidiyor. Ürküyor, korkuyor. Sakalımızı kessek sünnete aykırı, sakal bıraksak millet firar ediyor; ne yapacağımızı şaşırдық.

Siz çalışacaksınız. Herkes çalışacak. Herkes kendisi çapında çalışacak. Çalışmadan olmaz. Allah gayret versin.

Bir tanesini biraz uzattık ama işin özü, aslı o. Yoksa teferruatla uğraş, uğraş, özünü söyleme; olmaz ki. Suya sabuna dokunmadan konuş, olmaz. İşin özü o. Ya imanlı olursun, Allah için candan çalışırsın; ya da hepsi hava... Lokma helâl olmuyor, ticaret güzel olmuyor. Her şeyin başı imanda...

b. Hastalık Numarası Yapmayın!

İkinci hadîs-i şerîf:

Vehb ibn-i Kays RA'dan Deylemî Rh.A rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:²

² Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.60, no:7462 Vehb ibn-i Kays RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.456, no:7424; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVI, s.337, no:16929.

لَا تَمَارِضُوا فَتَمْرَضُوا وَلَا تَحْفِرُوا قُبُورَكُمْ فَتَمُوتُوا

(الدیلمی عن وهب بن قیس)

RE. 479/8 (*Lâ temâradû fetemradû, ve lâ tahfirû kubûreküm fetemûtû.*)

(*Lâ temâradû*) “Hasta değilken hastaymış numarası yapmayın!”

“—Ah belim çok ağrıyor, ah bacağım sızlıyor, başım çatlıyor...”

Yok bir şey. Kaytarmak için yapıyor. Ya işe gitmeyecek, ya başka bir şey yapacak.

“—Hasta değilken hasta numarası yapmayın! (*Fetemradû*) Sonra hakikaten hasta olursunuz.”

Cezalı. Allah CC, hakikaten hastalık getirir.

(*Ve lâ tahfirû kubûreküm*) “Kabirlerinizi önceden kazmayın!”

Millet kabrini kazıyor, mermerini oyduktuyor, üstüne romantik beyitler yazdırıyor...

Ne diyor Peygamber Efendimiz?

“—Önceden kabrinizi kazmayınız. (*Fetemûtû*) Ölürsünüz.” Allah öldürür. Yani kabri kazdı diye öldürür.

İslâm’ın tabii çok esrarı, incelikleri, esrarengiz tarafları var da millet bilmiyor. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

“—Bir kimse cenneti isterse, Allah-u Teâlâ Hazretleri cenneti ona verir. Cehennemden korunursa, cehennemi istemezse, yani ‘Beni

koru yâ Rabbi!’ derse, Allah onu cehennemden korur.”

Yâni kulun tavrına göre Allah onu veriyor.

Sen hastaymış numarası yapıyorsun; al bakalım, hastalığı veriyor. Sen kabir kazıyorsun, ölüme kabadayılık mı yapacaksın? Kime kabadayılık yapıyorsun? Al bakalım, hadi öl bakalım; o zaman Allah öldürür.

Edep her şeyin başı, aslı, esası. Edebini takın bakalım, hizaya gel!

Bir büyüğün karşısına geldiğin zaman nasıl dikkat ediyorsun? Rabbinin huzurunda kulluk edebine gel bakalım! Kulluk edebine gelmedin mi, o edepsizliğin mutlaka zararını çekersin.

Eski devirlerde adamın birisi, Lübnan’ın dağlarında, çok âriflerin, velîlerin, evliyâullahın toplantılarında hizmet etmiş. Bir zât da orayı ziyarete gitmiş, görmüş. Hem büyük âbid, zâhid kimseler, meşhur alimler, evliyâullahla tanışmış, görüşmüş; hem de o gence de bakmış, hizmet ediyor onlara...

“—Ah mâşaallah, genç yaşında ne güzel...” filan diye gözünde izi kalmış.

Sonra bir zaman geçiyor; bir başka yerde, gittiği bir başka beldede bakıyor ki aynı genç çok süflî bir durumda, kötü bir iş peşinde, perişan. Yani günah üzerinde görüyor.

“—Ey delikanlı, ben benzetiyor muyum? Geçen seneler Lübnan’ın dağlarında büyük evliyâullahın toplandığı bir yere gitmiştim, orada birisi hizmet ediyordu, sana da benziyordu. Yahu benzetiyor muyum acaba, yoksa sen o musun?”

“—Evet, ben o gencim. Edepsizlik ettim de Allah beni bu duruma düşürdü.” diyor.

Mânevî bakımdan kovuluyor, günahların içine düşürülüyor.

Çünkü, insanın günah etmemesi Allah'ın lütfudur. Allah elinden tutuyor da insanı koruyor. Senin bu camiye gelmen Allah'ın sana bir lütfudur; çünkü hadis dinliyorsun, sevap kazanıyorsun. Eğer şimdi buraya gelmeseydin de Emirgan'da birahaneye gitseydin, Boğaz'ın kenarında içki höpürdetseydin, o da Allah'ın sana kahrı olurdu. Sana sefalı, tatlı gelirdi ama Allah'ın kahrı; çünkü sonu kötü, akıbeti şer...

Bazı şeyler vardır, beğenmezsin, hoşuna gitmez; senin için iyidir. Bazı şeyler vardır, insanlar can atar, peşinden koşar; o onun için kötüdür. Kur'ân-ı Kerîm böyle bildiriyor.

Onun için öyle hasta değilken hasta numarası yapmak yok.

Kabri önceden kazmak yok. Açık seçik, samimi olmak gerekiyor.

c. Benden Bir Şey Saklamayın!

Üçüncü hadîs-i şerîf... Taberânî *Mu'cemü'l-Evsat*'ında Hz. Âişe Vâlidemiz RA'dan rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz şöyle buyuruyor:³

³ Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VI, s.42, no:5741; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.V, s.192; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.I, s.417, no:797; İbn-i Sa'd, *Tabâkât*, c.II, s.256; Hz. Aişe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.195, no:989; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVI, s.340, no:16941.

لَا تُمْسِكُوا عَلَى شَيْءٍ فَإِنِّي لَا أُحِلُّ إِلَّا مَا أَحَلَّ
اللَّهُ فِي كِتَابِهِ وَلَا أُحَرِّمُ إِلَّا مَا حَرَّمَ اللَّهُ فِي كِتَابِهِ

(طس. عن عائشة)

RE.479/9 (*Lâ tumsikû aleyye şey'en, feinnî lâ uhillu illâ mâ ehalle'llàhu fî kitâbihî, ve lâ uharrimu illâ mâ harrame'llàhu fî kitâbihî.*)

Efendimiz sahabeye nasihat ediyor, diyor ki:

(*Lâ tumsikû aleyye şey'en*) “Benden bir şey saklamayın!”

Yani size verilmiş olan, ganimetten verilmiş olan şeyleri, harpte elinize geçmiş olan şeyleri, daha başka konuları benden saklamayın!

“—Aman bunu Peygamber Efendimiz'e söylemeyelim de şöyle olmasın, böyle olmasın...”

Öyle şey yok. “Benden bir şey saklamayın!” diyor Peygamber Efendimiz.

“—Ey ümmetim, benden bir şey saklamayın. İçinizde sır olarak tutmayın. O söylenmesi gereken şeyi bana söyleyin!”

(*Feinnî lâ uhillu illâ mâ ehalle'llàhu fî kitâbihî*) “Çünkü ben Allah'ın kitabında helâl kıldığı şeyi helâldir diye size söylerim; başka bir şey söylemem! (*Ve lâ uharrimu illâ mâ harrame'llàhu fî kitâbihî*) Allah'ın kitabında yasakladığı şeyi size yasaklarım; başka bir şey söylemem!”

“—Onun için benden saklayınca bir şey değişmez. Ben size eğer yaptığınız şey meşru ise, güzelse, yapın derim, devam edersiniz. Meşru değilse, yapmayın derim, kesilirsiniz. Çünkü Allah’ın yasağıdır da ondan yasaklamışımdır. Müsaade varsa, Allah’ın müsaadesidir de ondan müsaade vermişimdir. Onun için benden bir şey saklamayın!” buyurmuş.

Peygamber Efendimiz’e karşı samimiyetin, ümmetliğin şartı budur. Hem bir şey saklamayacak, her şeyini söyleyecek, danışacak, emrini tutacak; hem de bir şeye hükmettiği zaman Peygamber Efendimiz, içinden itiraz gelmeyecek. İtiraz ederse kâfir olur.

Hükmettiği şeyde Peygamber Efendimiz’e gönül rızasıyla teslim olacak. Aleyhine de hükmetse, “Tamam yâ Rasûlallah, pekâlâ!” diyecek, kabul edecek. Peygamber Efendimiz’in şânı öyledir. Peygamber Efendimiz’e Allah’ın verdiği paye öyledir. İtaati farzdır; itirazı suçtur, günahtır, vebaldır, inkârdır, küfürdür.

Peygamber Efendimiz’in varislerinin durumu da ondan öyle oluyor. Yani hocasına gelip derviş derdini açıyor, o sebepten oluyor. Bu kaideden dolayı oluyor.

d. Ölümü Temennî Etmeyin!

Ahmed ibn-i Hanbel, Nesaî, İbn Abdilberr, Müstedrek ve sâir kaynaklarda var. Cabir RA'dan rivayet edilmiş. Bu hadîs-i şerîfte Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:⁴

لَا تَمَنَّوْا الْمَوْتَ فَإِنَّ هُوَ الْمَطْلَعُ شَدِيدٌ وَإِنَّ
مِنَ السَّعَادَةِ أَنْ يَطُولَ عُمُرُ الْعَبْدِ وَيَرْزُقَهُ اللَّهُ
الْإِنَابَةَ

(حم.ع.ك.ه.ب.ض. وابن منيع، وعبد بن حميد، والبخاري عن جابر)

RE. 479/10 (*Lâ temennevü'l-mevte, feinne hevle'l-mutlai şedîdün, ve inne mine's-saadeti en yetüle umru'l-abdi, ve yezukahu'llàhu'l-inâbete*)

(*Lâ temennevü'l-mevte*) “Ölümü dilemeyin, temenni etmeyin!”

“—Ah ölsem de kurtulsam...” diye hani insanlar temenni eder.

(*Feinne hevle'l-mutlai şedîdün*) “Çünkü bu ölümün insana gelme zamanı, o zamandaki durumlar şiddetlidir, korkuludur. *İttilâ* zamanı hâsıl olan şey şiddetlidir. Ne olacağı belli olmaz. Ölümü temenni etmeyin.

⁴ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.332, no:14604; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.349, no:1155; Beyhakî, *Âdâb*, c.III, s.116, no:817; Ahmed ibn-i Hanbel, *Zühd*, c.I, s.21; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.X, s.336, no:17543; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VI, s.68; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.554, no:42149; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVI, s.347, no:16958.

(*Ve inne mine's-saàdeti*) Kişinin saadetinin emaresi, işaretidir ki, saadetinden mâduttur, saadeti sayılır; (*en yetûle umru'l-abdi*) ömrü uzun olsun. (*ve yerzukahu'llàhu'l-inâbete*) Ve Allah ona ömrü içinde tam kendisine teveccüh edip, dönüp iyi kulluk yapmayı nasip eylesin. Bu Allah'ın büyük bir saadet vesilesidir.”

Ölümü temenni etmeyin. Yani çok yaşamak iyidir. Müslüman çok yaşarsa çok namaz kılar, çok oruç tutar, çok hayır yapar, çok sadaka verir, çok sevap kazanır. Onun için müslümanın erken gitmesi iyi değil. Kusurlu insan da tevbe eder, tevbe etmesine vesile olur. Ölümü onun için temenni etmeyeceğiz. Peygamber Efendimiz ölümü temenni etmemeyi bize tavsiye ediyor.

Eğer kulun canı çok dara gelmişse, “Yâ Rabbi” diyecek, en son ona müsaade var, başka hadîs-i şerîflerden biliyoruz;

“—Yâ Rabbi hayat hayırlı olduğu müddetçe bana ömür ver, ölüm hayırlı olduğu zaman benim canımı al!” diye dua edebilir.

Allah'tan hayırları istemek lazım! Müslümanın ömrünün uzun olması iyidir. Allah cümlemize hayırlı uzun ömürler ihsan etsin. Bu ömrümüzü de Allah'ın rızası yolunda, güzel güzel işler, çok verimli işler, çok faydalı işler, bütün müslümanlara yararlı işler yaparak geçirmeyi nasip eylesin...

e. Sakın Borçlu Olarak Ölme!

Taberânî'nin Abdullah ibn-i Ömer RA'dan rivayet ettiğine göre, Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁵

لَا تَمُوتَنَّ وَعَلَيْكَ دَيْنٌ فَإِنَّمَا هِيَ الْحَسَنَاتُ
وَالسَّيِّئَاتُ لَيْسَ ثَمَّ دِينَارٌ وَلَا دِرْهَمٌ جَزَاءً وَقَضَاءً
وَلَيْسَ يُظْلَمُ أَحَدٌ

(طب. عن ابن عمر)

RE. 479/11 (*Lâ temûtenne ve aleyke deynün, feinnemâ hiye'l- hasenâtü ve's-seyyiâtu leyse temme dînârun ve lâ dirhemün, cezâen ev kadâen, ve leyse yuzlemu ehadün.*)

(*Lâ temûtenne*) “Sakın ölme; (ve aleyke deynün) üzerinde borç bulunduğu, boynunda borç bulunduğu halde...”

Sakın o vaziyette ölme, borçlu ölme. Sakın ha, asla ve kat'a borçlu ölme! Borçlu ölmemeye çalış. Borçlu ölmek için tedbirini al, demek yani.

Neden? (*Feinnemâ hiye'l-hasenâtü ve's-seyyiâtu*) “Çünkü insanın borçları, iyilikler ve kötülükler tarzında ahirete kalır.”

⁵ Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XII, s.408, no:13504; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.216, no:2959; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.II, s.361; no:3303; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.III, s.302; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.233, no:15492; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XVI, s.348, no:16962.

Yani ölür, mahkeme-i kübrâda alacaklısı gelir... Orada, ahirette, (*leyse temme dînârun ve lâ dirhemün*) dinar, dirhem, altın, gümüş para yoktur. Kişinin yanına geldiği zaman alacaklısı;

“—Yâ Rabbi ben buna 250 bin lira para vermiştim dünyada, vermedi, şimdi isterim.” dediği zaman, orada dinar, dirhem, altın, gümüş olmadığından, bu kişinin hasenâtını alırlar; (*Cezâen ev kadâen*) ceza veya karşılık olarak mahkemede bu alacaklıya verirler. (*Ve leyse yuzlemu ehadün*) Hiç kimse orada zulme uğratılmaz.”

Yani hakkı alınmadık kimse kalmayacak ki orada, haklıya hakkını bunun sevabından alırlar verirler. Veyahut da adamın, borçlunun sevabı yoksa, bu adamın günahı hafiflesin diye günahını alırlar, bunun boynuna yüklerler.

Onun için, insan ahirete bırakmadan borcunu ödemeli! “Çünkü ahirette ya hasenat gider, ya başkasının seyyiâtı insanın başına yıkılır, kalır.” diyor Peygamber Efendimiz.

Altın, gümüş yoktur; ceza olarak borcunu ödeme bâbında... İnsan işte bunları elde eder veya kaybeder.

Onun için kimseye de zulüm edilmediğine göre, haklar mutlaka orada alınacak, verilecek olduğuna göre, hiç kimse borçlu ölmesin! Borçlu ölmemeye baksın. Borç almamaya baksın. Borç almışsa borcunu ödemeye çalışsın. Birisinin kendisi üzerinde hakkı varsa gitsin, hakkını ödemesinin yolu neyse onu söylesin.

“—Ya benim sana borcum var, senin bende hakkın var, şunu şurada ödeşelim. Buyur, ne istiyorsan iste, ödeşelim.” diye hak sahipleriyle helalleşsin.

Onun için dervişliğe girerken hocalarımız ne derdi?

“—Aman üzerindeki borçları öde, hak sahiplerine haklarını ver, dargınlarla barış.”

Çünkü insan temizliyor, eski bozuk hesapları kapatıyor. Biz böyle olmalıyız.

Borç almak iyi değildir. Bu devirde şimdi herkes borç alıyor. Biliyor ki paranın değeri düşüyor; “İki sene sonra verirsen oh, yarısını vermiş sayılırım, yarısı bana kâr kalır.” gibi hesaplar yapıyor. Mümkün olduğu kadar borç almadan, kendi yağıyla kavrularak, alınının akıyla, kimseyi istismar etmeden...

Sen kazanıyorsun; o sana iyilik yapan, borç veren kimse mağdur oluyor, iyi mi? Hem iyilik yapıyor hem mağdur oluyor.

Ya bu para değerinin düşmesini engelleyeceğiz, ekonomimizi sağlam yapacağız; ya da mümkün mertebe borca yanaşmayacağız.

f. Adak Adamayın!

Sonuncu hadîs-i şerîfe geldik.

Bu hadîs-i şerîf Müslim’de, Tirmizî’de, Neseî’de Ebû Hüreyre RA’dan rivayet edilmiş. Peygamber Efendimiz adak adamayı, nezri tavsiye etmiyor, buyuruyor ki:⁶

لَا تَنْذِرُوا فَإِنَّ النَّذْرَ لَا يُغْنِي مِنَ الْقَدْرِ شَيْئًا
وَإِنَّمَّ أُسْتَخْرَجُ بِهِ مِنَ الْبَخِيلِ

(م.ت.ن. عن أبي هريرة)

RE. 479/12 (*Lâ tenzirû, feinne’n-nüzûre lâ yuğnî mine’l-kaderi şey’en, ve innemâ yüstehracu bihî mine’l-bahîl.*)

(*Lâ tenzirû*) “‘Şu şöyle olursa şöyle yapacağım, böyle olursa böyle yapacağım.’ diye nezir, adak adama yapmayın! (*Feinne’n-nüzûre lâ yuğnî mine’l-kaderi şey’en*) Çünkü nezirler, kader neyse onu değiştirmez, olacak olur. (*Ve innemâ yüstehracu bihî mine’l-bahîl*) Allah böylece cimriden fakire hakkını almış oluyor.” diyor.

⁶ Müslim, *Sahîh*, c.VIII, s.422, no:3096; Tirmizî, *Sünen*, c.VI, s.18, no:1458; Neseî, *Sünen*, c.XII, s.125, no:3745; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.X, s.220, no:4376; Neseî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.III, s.134, no:4747; Ebû Avâne, *Müsned*, c.IV, s.8, no:5839; İbn- i Ebî Âsım, *Sünneh*, c.I, s.310, no:247; Ebû Nuaym, *Hilyetü’l-Evliyâ*, c.IX, s.24; Ebû Hüreyre RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.XVI, s.711, no:46467; *Câmiü’l-Ehadîs*, c.XVI, s.355, no:16984.

Çünkü burada bir hasis pazarlık var:

“–Şu işi yaparsan yâ Rabbi, ben de sana şunu vereceğim.”

Pek merdâne bir şey değil. Hayrına yapsa sevabı çok olur. Hiçbir

şey yapmadan dua etse, dua etmek makbul.

“–Yâ Rabbi! Sen beni affet. Yâ Rabbi! Sen beni şu hatadan kurtar.”

Adak adamak pazarlık gibi olduğundan iyi olmuyor.

İyi müslümanlar olmalıyız. Hepimiz her bakımdan, nereden baksak güzel halli müslümanlar olmalıyız. Allah bizi olgun müslüman olmaya muvaffak eylesin...

Fâtiha-i şerîfe mea'l-besmele!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

22.03.1987 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

